

Omforent hørings svar til forslag til ny kommuneplanens arealdel (KPA) for Midtre Gauldal kommune

Bjørn Lyngen, kommuneoverlege
Kristin Myklevoll, folkehelsekoordinator
Tonje Liseth Rødsjø, klima- og miljøenheten Trondheim kommune (rådgiver i kommunens interkommunale samarbeid om miljørettet helsevern)

Plankartet

Midtre Gauldal er en vidstrakt og spredt bebygd kommune med relativt små tettsteder hvor industri, boligbebyggelse og offentlig infrastruktur er konsentrert. Med andre ord vil et blikk på plankartet for foreslått KPA i stor grad gi inntrykk av en "ørken" av LNF- og friområder med kun sporadiske tilfeller av fargeforskjeller. Plan- og bygningsloven §11-7 er dessverre innsnevrende for arealformål som kan synliggjøres i KPA, ellers ville vi ønsket at arealformål som fremmer folkehelsen i større grad hadde blitt fremhevet her - spesielt hva angår sosiale møteplasser. Imidlertid åpner PBL §11-7 for flere underformål som uteoppholdsarealer (nr. 1) og naturområder og turdrag (nr. 3), og vi foreslår at dette innarbeides i plankartet. Det er liten risiko for at noen få ekstra arealformål vil virke forvirrende.

Planbestemmelsene

2.1

Grå ramme: Siste strekpunkt bør omformuleres for å gi språklig mening. "[Tiltaket gjelder] gjenoppbygging etter brann", for eksempel.

Underpunkt "Folkehelse": Dette er Folkehelseloven kapittel 2, som i henhold til Midtre Gauldal kommunes delegeringsreglement i sin helhet er delegert til kommuneoverlegen. Altså må dette punktet inneholde en formulering om at "alle forslag til reguleringsplaner skal oversendes kommuneoverlegen for uttalelse" e.l. Kommuneoverlegen vil da i sin tur konsultere folkehelsekoordinator og rådgiver for miljørettet helsevern, men dette behøver ikke formuleres i KPA-en.

2.3

Grå ramme "Veg", siste punkt: Gang- og sykkelveier er i stor grad mangelvare i kommunen, og det bør vurderes om dette punktet bør inneholde en sterkere formulering om dette. "Ved etablering av nye veier (eventuelt veier med et visst trafikkgrunnlag) skal det som hovedregel samtidig etableres gang- og sykkelvei" kan være én slik formulering.

2.6

Grå ramme: Det bør konkretiseres hva "tilstrekkelig" er. Det kan også være hensiktsmessig å utdype med at barn og unges lek og rekreasjon ikke bare skal ivaretas på et minimumsnivå, men også *fremmes/styrkes*.

Vi ber også om at det vurderes å utvide omfanget av punkt 2.6 til et overordnet punkt om hvordan folkehelse skal ivaretas i arealplanlegging. Henvi gjerne til konkrete tiltak, som også gjerne kan synliggjøres i plankartet (viser til underoverskrift "Plankartet" ovenfor). Slike tiltak kan være f.eks. sosiale møteplasser, tilgang til grøntareal og tilrettelegging for fysisk aktivitet (ikke bare lek), kriminalitets- og ulykkesforebyggende tiltak, universell utforming, tiltak for å ivareta god støy- og luftkvalitet etc.

2.7

Grå ramme, underpunkt "Støy-, luft- og vannkvalitet": Høringsinstansene ønsker å insistere på at formuleringen "skal" opprettholdes når det gjelder støygrenser angitt i retningslinje T-1442 og T-1520. Denne formuleringen må under ingen omstendigheter erstattes av "bør" e.l., da vi har erfart en del eksempler på at forslagsstillere forsøker å tilsesette normgrensene i retningslinjene ved planlegging av støyende virksomhet.

Følgende avsnitt (uthevet i blått) er avgitt som uttalelse til Trondheim kommunes KPA, og kan fungere som forslag til formulering også i Midtre Gauldal kommunes KPA:

§ 19.1 Statlig retningslinje T-1442-21

Retningslinje T-1442-21 skal legges til grunn ved planlegging og søknad om tiltak som gir nytt støyfølsomt bruksformål, herunder bruksendring, ved etablering av nye støykilder og vesentlig endring av eksisterende støykilder. Retningslinjens anbefalte støygrenser, angitt i tabell 2, og angitte kvalitetskriterier skal tilfredsstillende. Støynivå skal være premissgivende for valg av formål, plassering og planløsning. Ved etablering av støyfølsom bebyggelse i støysoner skal det utredes kompensierende kvaliteter som sikres i bestemmelser.

Basert på hvor det ses tendenser til at retningslinjen ikke overholdes har miljøenheten i Trondheim kommune i innspill til andre kommuners KPA påpekt følgende bestemmelser som spesielt relevante å fremheve her:

- *"Der boenheter blir liggende støyutsatt til, settes det krav om en stille side der minimum ett soverom plasseres".*
- *"I rød støysone tillates det ikke støyfølsom arealbruk. Med støyfølsom bruk menes skoler, barnehager, boliger, sykehus, pleieinstitusjoner og rekreasjonsarealer".*

I tillegg påpekes det at bestemmelsen om støyende næringsaktivitet er tatt ut fra T-1442. I Trondheim kommunes KPA er kravet om dette presisert slik:

- *"Støyende næringsaktivitet bør ikke etableres i samme bygning som boliger. I plan- og byggesaker for støyende næringsvirksomhet skal det fastsettes maksimumsgrenser for støy for tidsrommet 23-07 og på søn- og helligdager, maksimumsgrenser for dag og kveld samt ekvivalente støygrenser".*

Andre innspill til formuleringer til Trondheim kommunes KPA gjengis i avsnittene under, uthevet i blått:

§ 19.2 Støyutredning

Støy fra veg, bane, havnevirksomhet, helikopter og industri skal utredes ved etablering av støyfølsomme formål. For veg, bane og helikopter skal støykart i kommunens kartløsning legges til grunn for vurdering av behovet for støyutredning.

Med planforslag eller søknad om tiltak nevnt i § 19.1 skal det følge en støyfaglig utredning. Denne skal inneholde beregning og kartfesting av støysoner og støynivå på relevante høyder på fasader, vise påvirkning på støyømfintlig bruk i planens influensområde, samt forslag til avbøtende tiltak og en vurdering av effekten av disse.

§ 19.3 Støyfølsom arealbruk i gul støysone

§ 19.3.1 Gul støysone

Det kan tillates støyfølsom arealbruk i gul støysone, dersom følgende krav oppfylles:

- a. Ved etablering av nye boliger skal alle boenheter:
 - i nedre del av gul støysone: ha en stille side hvor soverom kan plasseres
 - i øvre del av gul støysone: ha en stille side og minst ett soverom skal plasseres mot denne siden
- b. Ved etablering av barnehager og grunnskoler skal alt uteoppholdsareal ha tilfredsstillende støynivå.

§ 19.4 Støyskjermingstiltak

Ved bevisst plassering av formål, utforming av terreng, bygninger og fasader, samt valg av materialer skal det tilstrebes å redusere behovet for støyskjermer. Nødvendige støyskjermingstiltak skal være så nært støykilden som mulig, ha minst mulig visuell og fysisk barrierevirkning og ha god tilpasning til steds karakteren.

Teknisk støy, for eksempel fra ventilasjonsanlegg, bør ikke rettes inn mot friområder og uteområder beregnet til rekreasjon, opphold og lek.

Støyende næringsaktivitet bør ikke etableres nært boliger. Det bør vurderes støygrenser for aktivitet i tidsrommet 23-07 og på søndager og helligdager.

§ 19.5 Grønnstruktur og stille områder

I og i nærheten av stille områder vist i *Temakart støysone veg og stille områder* og formålet grønnstruktur, skal det dokumenteres at utbygging og endring av virksomhet eller anlegg ikke medfører en økning av støynivået i rekreasjonsområdet. Virkningen må dokumenteres for hele influensområdet.

Lydpåvirkning (L_{den}) fra vegtrafikk, bane, trikk, helikopter, havne- og industrivirksomhet skal holdes under 55 dBA for grønnstruktur generelt og under 50 dBA for stille områder. Ved flere støykilder skal sumstøy vurderes. For andre støykilder skal grenseverdier i T-1442 brukes. Støynivå fra tekniske installasjoner skal tilfredsstillende samme krav som stilles til lydnivå ved boligfasade.

§ 19.6 Bygge- og anleggsfasen

Bygge- og anleggsstøy skal vurderes i reguleringsplan. Ved forventede overskridelser av støygrensene i T-1442 skal det utarbeides prognoser som viser støysituasjonen. Dersom prognosene viser overskridelser av støygrensene skal det sikres avbøtende tiltak for å redusere støynivå og bedre forholdene for berørt støyfølsom bebyggelse.

Det bør også vurderes om punkt 2.7 skal inkludere en formulering om radon. Blant annet følger krav om radonmåling for nye boliger som planlegges bygd med utleieenhet, jf. Strålevernforskriften § 2.

3.3

Grå ramme: Tydeligheten i formuleringene støttes, både når det gjelder at tiltak etter PBL §1-6 ikke tillates, og at enklere tilrettelegging som fremmer bl.a. folkehelse tillates.